

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANĐELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

DVADESET I ČETVRTA NEDJELJA KROZ GODINU

OPRAŠTAJ,
KAŽEM TI, NE DO SEDAM PUTA,
NEGO DO SEDAMDESET PUTA
SEDAM!

mihael

22 / 2020.

**LISTIĆ POLICIJSKE KAPELANIJE
SV. MIHAELA ARKANĐELA
MUP - SJEDIŠTE I
RAVNATELJSTVO POLICIJE**
Godište XV. (2020.), Broj 22(45)
DVADESET I ČETVRTA
NEDJELJA KROZ GODINU
13. rujna 2020.

Kontakt:
vič. Željko Rakošec, policijski kapelan
tel.: 22 712, 85 682;
e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana
tel.: 88 853, 82 805;
e-mail: vbakula@mup.hr

Slika na naslovnici: <https://www.youtube.com/>

RUJAN

**DVADESET I ČETVRTA
NEDJELJA KROZ GODINU**
Ivan Zlatousti; Zlatko; Ljubo

Pon. 14. Uzvišenje sv. Križa
Uto. 15. BDM žalosna, Dolores
Sri. 16. Kornelije i Ciprijan; Eufemija
Čet. 17. Rane sv. Franje; Robert B.
Pet. 18. Josip Kupertinski; Sonja
Sub. 19. Januarije; Teodor; Željko

MEDITACIJA

Ljubav i pravednost 3

SLUŽBA RIJEČI DVADESET I ČETVRTA NEDJELJA KROZ GODINU

UVOD U ČITANJA
Praštanje je Božji dar 4

ČITANJA
*Opraštaj, kažem ti, ne do sedam
puta, nego do sedamdeset puta
sedam!* 6

HOMILIJA
Opraštanje... 8

KATEHEZA
Sveti red 10
Mali vjeronaučni leksikon 14

NAŠI POKOJNI 16

PRIČA
Znak 20

Ljubav i pravednost

Neprestano valja napominjati da kršćanska ljubav ne isključuje pravednost. Oprostiti u srcu i ne gajiti mržnju prema nekome ne znači praviti se kao da se ništa nije dogodilo. Onaj tko čini krivo, pogotovo ako to radi svjesno, namjerno i opetovano, dužan je snositi posljedice svoga čina. Ali u našem srcu ne smijemo gajiti mržnju ili želju za osvetom.

Dakako da je to teško, poglavito ako se nanosi zlo ili nepravda nama ili nekome tko nam je drag, ali Isus nam nigdje nije rekao da je kršćanstvo bezbrižno uživanje života ili da će nam sve ići od ruke bez previše truda.

Kršćanstvo govori o križu. Kršćanstvo govori o svakodnevnom odricanju od sebe. Kršćanstvo govori o potrebi vlastitog obraćenja. Upravo na toj ljubavi prema onima koji nama čine zlo, kršćanstvo ili stoji ili pada.

Bitno je istaknuti još jednu dimenziju današnjeg evanđeoskog odlomka i Isusove prispodobe. A to je naglašavanje zajednice koja ima ulogu korektiva. Zajednica ne dopušta da se u njoj događa nepravda i mržnja prema čovjeku. To je opomena svim našim zajednicama. Čuvari smo jedni drugima. Pozvani smo brinuti jedni za druge i ne dopuštati da se u našim zajednicama razvija mentalitet koji nije u skladu s Isusovim Evanđeljem ljubavi. Nemamo pravo praviti se nezainteresiranima. Nemamo pravo pretvarati se kao da se ništa ne događa oko nas. Potrebno je reagirati i ispravljati nepravdu koja se događa. Potrebno je jasno pokazati da mi kršćani postojimo, da uočavamo, da prosuđujemo i da smo sposobni djelovati.

Praštanje je Božji dar

Mudrost opraštanja

Premda se u Starom zavjetu nalaze propisi koji nedvojbeno govore o zakonitoj praksi krvne osvete (Br 35,19; Pnz 19,12-13), ipak se općenito radije preporučuje ljubav, praštanje i izbjegavanje mržnje, (Lev 19,17-18). U tom smjeru ide i današnji odlomak iz Knjige Sirahove. U njemu se odustajanje od osvete i praštanje bližnjemu promatra kroz prizmu pobožne mudrosti koja čitavo ljudsko djelovanje stavlja u odnos prema Bogu. Oprostiti bližnjemu nepravdu dvostruko je dobar čin. Prije svega, opraštanje bližnjemu priznavanje je svoje ograničenosti i Božjega prvenstva u „pravu“ na osvetu (usp. Izr 20,22: „Nemoj govoriti: 'Osvetit ću se za zlo'; čekaj Jahvu, i on će te spasiti.“ Usp. Rim 12,19), a potom poticaj na opraštanje dolazi i od realnog suočavanja s istinom o prolaznosti ljudskog života. Onaj tko misli na svoj kraj, raspadanje i smrt, postaje svjestan besmislenosti mržnje koja zagorčava život i spremniji je oprostiti od čovjeka koji zaslijepljen mržnjom ne vidi istinu o samome sebi. No, ta mudrosna razmišljanja u Knjizi Sirahovoj koja potiču na ljubav prema bližnjemu nisu samo plod ljudskoga uma. Mudrost o kojoj Sirah govori dolazi od milosrdnog Boga i izražena je u njegovim zapovijedima i Savezu koji je sklopio sa svojim narodom.

Zajedništvo s Kristom

Čitavo četrnaesto poglavlje poslanice Rimljanima posvećeno je pitanju jake i slabe savjesti. Na jednoj su strani kršćani koji su došli do određenog stupnja zrelosti u vjeri u kojem smatraju nadvladanima židovske propise koji određuju što se smije, a što ne smije jesti, dok s druge strane stoje oni čija je savjest još slaba i smatraju se obveznima vršiti i te vanjske propise. I jedni i drugi pak Kristovi su vjernici koji imaju pravo na vlastite stavove i uvjerenja. Jedinstvo kršćanske zajednice ne sastoji se u rigidnoj uniformiranosti ponašanja i mišljenja, nego u međusobnoj ljubavi, razumijevanju i poštivanju različitosti u jednakosti.

U tom kontekstu Pavlova rečenica „Nitko od nas sebi ne živi, nitko sebi ne umire“ (Rim 14,7) dobiva preciznije značenje. Nije, naime, riječ samo o nekoj mudroj izreci koja bi općenito označavala kako je čovjek društveno biće i kako su ljudi nužno upućeni jedni na druge. Živjeti i umirati ovdje je binom koji prvenstveno upućuje na kršćaninov odnos s Kristom. Tako se rasprava o jakoj i slabo savjesti u pitanjima izvanjskih propisa usmjerava prema temeljnom pitanju jedinstva svih kršćana u pripadnosti Kristu, koje nadilazi sve granice pa tako i granicu života i smrti. I oni koji žive i oni koji umiru jednako su u zajedništvu s Kristom jer je on po svojoj smrti i uskrsnuću gospodar i mrtvima i živima.

Sedamdeset puta sedam

Današnje Evanđelje mogli bismo podijeliti u dva dijela koja se u svojim porukama međusobno nadopunjuju. U prvom, znatno kraćem, dijelu Petar pristupa Isusu s pitanjem koliko puta treba oprostiti svome bratu, i od Isusa dobiva odgovor koji praktički znači *uvijek*. Budući da to Petrovo pitanje i Isusov odgovor slijede nakon pouke o bratskoj opomeni, što smo slušali prošle nedjelje, to znači da se ni onda kada brat i nakon opomene opet čini isti grijeh, ne smije odustati od ljubavi i praštanja.

No, taj kratki i jasni Isusov odgovor ipak u drugom dijelu današnjeg odlomka dodatno je pojašnjen prisposodobom koja u prvom planu ima ponašanje onoga komu je oprašteno.

Prisposodoba o okrutnom dužniku od početka se usredotočuje na svoju središnju poruku. Podaci su naime nevjerovatni. Premda je kraljev sluga o kojem se govori u prisposodobi očigledno jedan od njegovih visokih dužnosnika, a ne sluga niskoga društvenog položaja, dug od 10.000 talenata koji je nakupio ipak je previsok da bi bio realan (preračuni u današnju novčanu vrijednost govore o milijardama kuna). Riječ je prema tome o pripovjedačkom pretjerivanju radi veće

jasnoće poruke. Ekstremnom veličinom duga, koji se praktički ne može vratiti, ističe se beskrajno kraljevo milosrđe. Premda ga sluga moli samo za još strpljenja dok mu sve ne vrati, kraljeva milost je neograničena i on mu dug oprašta u potpunosti.

No, čini se da se poanta prisposodobe nalazi u njezinu nastavku. Taj isti kraljev sluga nije bio spreman jednako postupiti prema svom dužniku, i kad je kralj za to čuo rasrdio se i predao ga mučiteljima. Milosrdni kralj očekivao je, naime, da će onaj kojemu je oprašteno i sam oprostiti svojim dužnicima. Tko osobno doživi veliku milost praštanja, ne smije to iskustvo prezreti ponašajući se suprotno primljenoj milosti. Iz Isusovih zaključnih riječi „Tako će i Otac moj nebeski učiniti s vama ako svatko od srca ne oprostí svomu bratu“ postaje jasno da je kralj iz prisposodobe slika Boga i da se naš odnos prema bližnjemu treba ravnati prema Božjem odnosu prema nama. Budući da Bog oprašta bez granica, tako trebamo činiti i mi jedni prema drugima. No, ne postupamo li tako, Božje opraštanje i milosrđe i dalje ostaje na stazi, ali mu mi izmičemo „dok ne vratimo svega duga“ to jest dok sami ne oprostimo svojim dužnicima.

Prvo čitanje: Sir 27, 30 – 28, 7

*Oprosti nepravdu svojemu bližnjemu,
pa kada budeš molio, grijesi će se tvoji
oprostiti.*

Čitanje Knjige Sirahove

Mržnja i srdžba jednako su gnjusne
i grešan ih čovjek obje u sebi nosi.
Tko se osvećuje,
njemu se Gospodin osvećuje
i dobro pazi na grijehе njegove.
Oprosti nepravdu svojemu bližnjemu,
pa kad budeš molio,
grijesi će se tvoji oprostiti.
Ako čovjek goji mržnju na drugoga,
kako može
od Gospodina tražiti ozdravljenje?
Kad s čovjekom sličnim sebi
nema milosrđa,
kako može moliti se za svoje grijehе?
On, koji je sâm od mesa, goji osvetljivost,
pa tko će mu oprostiti grijehе?
Misli na konac svoj i prestani s mržnjom;
sjeti se raspadanja i smrti
i vrši zapovijedi.
Misli na zapovijedi i ne mrzi na bližnjega
i na savez Svevišnjega
pa oprosti krivicu.

Riječ Gospodnja

Otpjevni psalam: Ps 103, 1-4.8.10-12

*Milosrdan je i milostiv Gospodin,
spor na srdžbu i vrlo dobrotiv.*

Blagoslavljaljaj, dušo moja, Gospodina
i sve što je u meni, sveto ime njegovo!
Blagoslavljaljaj, dušo moja, Gospodina
i ne zaboravi dobročinstava njegovih!

On ti otpušta sve grijehе tvoje,
on iscjeljuje sve slabosti tvoje;
on ti od propasti izbavlja život,
kruni te dobrotom i nježnošću.

Jarostan nije za vječna vremena
niti do vijeka plamti srdžba njegova.
Ne postupa s nama po grijesima našim
niti nam plaća po našim krivnjama.

Jer kako je nebo visoko nad zemljom,
dobrota je njegova s onima ,
koji ga se boje.
Kako je istok daleko od zapada,
tako udaljuje od nas bezakonja naša.

Drugo čitanje: Rim 14, 7-9

Živimo ili umiremo – Gospodinovi smo!

Čitanje Poslanice svetoga Pavla apostola Rimljanima

Braćo!
Nitko od nas sebi ne živi, nitko sebi ne umire. Doista, ako živimo, Gospodinu živimo, i ako umiremo, Gospodinu umiremo. Živimo li dakle ili umiremo – Gospodinovi smo. Ta Krist zato umrije i oživje da gospodar bude i mrtvima i živima.

Riječ Gospodnja

Evandjelje: Mt 18, 21-35

Opraštaj, kažem ti, ne do sedam puta, nego do sedamdeset puta sedam!

Čitanje svetog Evandjelja po Mateju

Uono vrijeme Petar pristupi Isusu i reče:

„Gospodine, koliko puta da oprostim bratu svomu ako se ogriješi o mene? Do sedam puta?“ Kaže mu Isus: „Ne kažem ti do sedam puta, nego do sedamdeset puta sedam.“ „Stoga je kraljevstvo nebesko kao kad kralj odluči urediti račune sa slugama. Kad započne obračunavati, dovedoše mu jednoga koji mu dugovaše deset tisuća talenata. Kako nije imao odakle vratiti, zapovjedi gospodar da se proda on, žena mu i djeca i sve što ima te se podmiri dug. Nato sluga padne ničice preda nj govoreći: 'Strpljenja imaj sa mnom, i sve ću ti vratiti.' Gospodar se smilova tomu sluzi, otpusti ga i dug mu oprost. A kad taj isti sluga izađe, naiđe na jednoga svoga druga koji mu dugovaše sto denara. Uhvati ga i stane ga daviti govoreći: 'Vrati što si dužan!' Drug padne preda nj i stane ga zaklinjati: 'Strpljenja imaj sa mnom i vratit ću ti.' Ali on ne htjede, nego ode i baci ga u tamnicu dok mu ne vrati duga. Kad njegovi drugovi vidješe što se dogodilo, silno razalošćeni odoše i sve to dojaviše gospodaru. Tada ga gospodar dozva i reče mu: 'Slugo opaki, sav sam ti onaj dug oprostio jer si me zamolio. Nije li trebalo da se i ti smiluješ svome drugu, kao što sam se i ja tebi smilovao?' I gospodar ga, rasrđen, preda mučiteljima dok mu ne vrati svega duga. Tako će i Otac moj nebeski učiniti s vama ako svatko od srca ne oprost svomu bratu.“

Riječ Gospodnja

Opraštanje...

Molim za milost: da znam pobijediti osvetu i oprostiti onome koji me povrijedi.

Tada pristupi k njemu Petar i reče: „Gospodine, koliko puta da oprostim bratu svomu ako se ogriješi o mene? Do sedam puta?“ Kaže mu Isus: „Ne kažem ti do sedam puta, nego do sedamdeset puta sedam.“

I dalje smo na području naših odnosa i naše međuljudske komunikacije. Petar postavlja pitanje koje žulja svakog čovjeka. Kako oprostiti drugome koji nas povrijedi. Naša prva reakcija je da mu uzvratimo istom mjerom. No, ta mjera zna biti veća od onoga što smo primili. I onda slijedi protuodgovor. I spirala osvete i uzvrata raste i ide u beskraj. Kako je prekinuti? Kako stati i ne uzvratiti zlo za zlo?

Ovdje smo na vrlo osjetljivom području. Ovom parabolom, koju pripovijeda da bi nam osvjetlio to područje, Isus vrlo ozbiljno stavlja u pitanje našu svagdanju molitvu Očenaša u kojoj molimo: „Otpusti nam duge naše kako i mi otpuštamo dužnicima našim!“ Što ako nas Bog uzme za ozbiljno? Isus je često navraćao na tu našu bolnu točku. Upozorio nas je: „Mjerom kojom mjerite, mjerit će se vama!“ Sv. Ivan Zlatousti je to dobro shvatio i s pravom rekao onima koji ne opraštaju: „Zli

sluge! Vi koji nemate srca i okrutni ste, niste okrutni prema drugima, nego ste okrutni prema samima sebi!“

Već je Petar u svom upitu bio velikodušan. Oprostiti nekome sedam puta nije malo. Ipak je to samo čovjekova računica. Isus tu ne zastaje. Širi horizonte praštanje u beskraj. Jedno je sigurno: s Isusom započinje nešto novo i na području našega praštanja. Svi se humani pokreti i ustavi bore protiv nasilja i zla. Staju u obranu onih koji su potlačeni i nepravедno trpe. No, sudovi osuđuju silnike i katkad nemaju nikakvog milosrđa. To zna potaknuti opasnu spiralu koja u svijetu povećava trpljenje i nasilje. Kad čovjek trpi zlo, ono ne ulazi u njega i ne zahvaća ga. To je bolno i nepravедno. Međutim, kad čovjek nanosi zlo i uzvraća zlom za zlo, on je njim zahvaćen. Jedini način da se taj lanac prekine je praštanje. Ono je vrhunska hrabrost i krepost. Isus je to pokazao kad je bio na križu. Oprostio je svojim mučiteljima.

Gospodine, stojim pred izazovom opraštanja. Nisam spreman i nemam dovoljno snage da oprostim. Ni one najmanje stvari, a kamoli veće. Divim se ljudima koji to uspijevaju, jer time svjedoče da su tvoji učenici. Trebam se boriti da krepost praštanja postane i moj način ponašanja. Ti me zoveš da tako postupam. Hvala ti za primjer koji si mi dao. Pomozi mi da u svojoj obitelji, zajednici, radnom mjestu mogu oprostiti onima koji su me uvrijedili.

<https://www.pilgrim-info.com>

Stoga je kraljevstvo nebesko kao kad kralj odluči urediti račune sa slugama... dovedoše mu jednoga koji mu dugovaše deset tisuća talenata. Kako nije imao odakle vratiti... padne ničice preda nj govoreći: 'Strpljenja imaj sa mnom, i sve ću ti vratiti.' Gospodar se smilova tomu sluzi, otpusti ga i dug mu oprosti.

Isus pripovijeda upravo ono što se vrlo često događa u našoj svakodnevici. Nemilosrdni smo jedni prema drugima. U nama živi i progovara starozavjetna Lamekova besjeda: „Ako će Kajin biti osvećen sedmerostruko, Lamek će sedamdeset i sedam puta!“ Dug čovjekov je nevjerojatan. Da to donekle shvatimo spomenimo da je provincija Galileja u Isusovo vrijeme godišnje plaćale porez Rimu u visini od stotinu talenata. A dug ovog čovjeka je bio sto puta veći. I dobio je oprostjenje. Koliki smo mi dužnici jedni prema drugima, a koliko svatko prema Bogu! Mi ne praštamo rado, a Bog nam uvijek prašta ako se iskreno kajemo.

A kad taj isti sluga izađe, naiđe na jednoga svoga druga koji mu dugovaše sto denara. Uhvati ga i stane ga daviti govoreći: 'Vrati što si dužan!.' Drug padne preda nj i stane ga zaklinjati... Ali on ne htjede, nego ode i baci ga u tamnicu dok mu ne vrati duga.

Čovjek nije ništa razumio ni naučio od dobrote koja mu je bila iskazana. Njemu je netko dugovao tako malo u usporedbi koliko je njemu bilo oprošteno. To je naša slika. Iako doživimo milost, ne znamo je i ne želimo je drugome iskazati. Spremni smo ga strpati u zatvor i prirediti mu neugodnosti dok ne „isplati“ duga.

Kad njegovi drugovi vidješe što se dogodilo... sve to dojaviše gospodaru... i reče mu: 'Slugo opaki, sav sam ti onaj dug oprostio... Nije li trebalo da se i ti smiluješ svome drugu... i rasrđen, preda mučiteljima dok mu ne vrati svega duga. Tako će i Otac moj nebeski učiniti s vama ako svatko od srca ne oprosti svomu bratu.

Parabola nas vrlo ozbiljno upozorava. Imamo toliko molitava u kojima molimo i pjesama u kojima pjevamo da nam Bog oprosti i da nam se smiluje. I osjetimo i doživimo njegovo oprostjenje. Ne zaboravimo da nas uvijek vraća da i mi oprostimo svojim bližnjima.

Gospodine, pomози mi da od srca oprostim da onda i meni bude oprošteno.

Sakrament svetoga reda

Krst, potvrda i euharistija sakramenti su kršćanske inicijacije. Na njima se zasniva opći poziv svih Kristovih učenika, poziv na svetost i na poslanje evangeliziranja svijeta. Ti sakramenti daju potrebne milosti da se živi po Duhu u ovom životu hodočasnika na putu prema domovini.

Dva druga sakramenta, sveti red i ženidba, usmjereni su k spasenju drugih. A ako pridonose i osobnom posvećenju, to biva po služenju što se iskazuje drugima. Ovi sakramenti daju posebno poslanje u Crkvi i služe za izgradnju Božjeg naroda.

U tim sakramentima vjernici koji su već u krštenju i potvrdi posvećeni za svećeništvo zajedničko svim vjernicima, mogu primiti posebna **posvećenja**. Oni koji primaju sveti red, u Kristovo se ime „postavljaju da Crkvu hrane riječju i milošću Božjom“. A „kršćanski se supruzi jačaju i na neki način **posvećuju** posebnim sakramentom za dužnosti i dostojanstvo svoga staleža“.

Sakrament svetoga reda

Sveti Red je sakrament po kojemu se u Crkvi do konca vremena nastavlja poslanje što ga je Krist povjerio apostolima: to je dakle sakrament apostolske službe. Ima tri stupnja: **biskupstvo, prezbiterat i đakonat**.

I. Zašto ime Sakrament Reda?

Riječ *Red*, u rimskoj starini, označavala je tijela (društva) ustrojena u građanskom smislu, osobito tijelo onih koji vladaju. *Ordinatio* znači uključivanje u neki *ordo*. U Crkvi ima uspostavljenih tijela koje Predaja, ne bez oslonca na Sveto pismo, naziva od najdrevnijih vremena *taxeis* (u grčkom), *ordines* (u latinskom): tako liturgija govori o ***ordo episcoporum*** (biskupski red), ***ordo presbyterorum*** (prezbiteranski red), o ***ordo diaconorum*** (đakonski red). I neke druge skupine dobivaju naziv *ordo*: katekumeni, djevice, supružnici, udovice...

Uključivanje u neko od tih crkvenih tijela vršilo se obredom zvanim *ordinatio*, vjerskim i liturgijskim činom koji je bio posveta, blagoslov ili sakrament. Danas je riječ *ordinatio* (**ređenje**) pridržana sakramentalnom činu koji uključuje u red biskupa, prezbitera i đakona, i koji je više nego jednostavni *izbor, imenovanje, delegacija ili postavljanje* sa strane zajednice, jer podjeljuje dar Duha Svetoga koji omogućava vršenje „svete vlasti“ (*sacra potestas*), a ta vlast može dolaziti samo od Krista, preko njegove Crkve. Ređenje se zove i *consecratio* jer se radi o određenom odvajanju i uvođenju u službu (investitura) sa strane samoga Krista, za njegovu Crkvu. *Biskupovo polaganje ruku*, zajedno s posvetnom molitvom, vidljivi je znak toga posvećenja.

II. Sakrament Reda u naumu spasenja

Svećeništvo Starog zavjeta

Izabrani je narod Bog ustanovio kao „kraljevstvo svećenika, narod svet“ (Izl 19,6).⁶ Ali unutar izraelskog naroda Bog je izabrao jedno od dvanaest plemena, Levijevo pleme, odvajajući ga za bogoštovnu službu; sam Bog je njegova baština. Počeci starozavjetnog svećeništva posvećeni su posebnim obredom. Njime su svećenici „postavljeni za ljude u odnosu prema Bogu, da prinose darove i žrtve za grijeh“.

Iako je ustanovljeno za naviještanje Božje riječi i za uspostavljanje zajedništva s Bogom po žrtvama i molitvama, to svećeništvo ipak nije bilo sposobno ostvariti spasenje jer je moralo neprekidno prinostiti žrtve i nije moglo dovesti do konačnog posvećenja, koje će samo Kristova žrtva ostvariti.

Crkvena liturgija ipak vidi u Aronovu svećeništvu i u levitskoj službi, kao i u uspostavi sedamdesetorice muževa, sliku novozavjetnog svećeništva. Tako Crkva, u latinskom obredu, u posvetnoj molitvi kod biskupskog ređenja moli:

„Bože i Oče Gospodina našega Isusa Krista, Oče milosrđa i Bože svake utjehe, koji u visinama stanuješ a nizine motriš; ti sve znadeš prije no što se dogodi; ti si milosnom Riječju svojom u Crkvi pravila usadio; od iskona si rod pravednika

predodredio da bude od Abrahama; prvake si i svećenike postavljao i svetišta svoja nisi ostavio bez službe, od početka se svijeta proslavljaš u onima koje odabireš“.

U ređenju prezbitera Crkva moli:

„Tako su se i u Starome zavjetu razvijali stupnjevi svećenstva i službe levita u iščekivanju novog otajstva: na čelo narodu postavio si velike svećenike da ga vode, a druge si ljude odabrao da im pomažu i imaju udjela u njihovoj službi. Ti si prenio Mojsijev duh sedamdesetorici ljudi punih mudrosti da bi on sam, uz njihovu pomoć, lakše upravljao brojnim narodom za vrijeme putovanja kroz pustinju. Aronovim si sinovima predao izobilje Očeve punine: da bude dosta svećenika za prinošenje spasonosnih žrtava i obavljanje ostalih službi.“

A u posvetnoj molitvi ređenja đakona Crkva ispovijeda:

„Odredio si da za vršenje svete službe vojuju službenici raspoređeni u tri stupnja. U Starom zavjetu ti si izabrao Levijeve sinove da vrše službu u svetom šatoru i zauvijek posjeduju dio koji im je pripao: baština vječnog blagoslova“.

Jedino Kristovo svećeništvo

Sve slike starozavjetnog svećeništva ispunile su se u Isusu Kristu, koji je jedini „Posrednik između Boga i ljudi“ (1 Tim 2,5). Melkisedeka, „svećenika Boga Svevišnjega“ (Post 14,18), kršćanska

predaja smatra praslalom svećeništva Krista, jedinog „velikog svećenika po redu Melkisedekovu“ (Heb 5,10; 6,20), „svetog, nedužnog, neokaljanog“ (Heb 7,26), koji „jednim uistinu prinosom zasvagda usavrši posvećene“ (Heb 10,14), tj. svojom jedinom žrtvom na križu.

Kristova je otkupiteljska žrtva jedna jedina, i izvršena jednom zauvijek. Pa ipak ona postaje prisutna u euharistijskoj žrtvi Crkve. Isto je i s jedinim svećeništvom Isusa Krista: ono se po ministerijalnom svećeništvu uprisutnjuje a da se pri tom ne umanjuje jedinstvenost Kristova svećeništva. „Naime, samo je Krist pravi svećenik, drugi su samo njegovi službenici“.

Dvojako sudioništvo u jedinstvenom Kristovu svećeništvu

Krist, veliki svećenik i jedini posrednik, učinio je Crkvu „kraljevstvom i svećenicima Bogu i Ocu svojemu“ (Otk 1,6).¹⁸ Cjelokupna je zajednica vjernika, kao takva, svećenička. Vjernici, svatko prema svome pozivu, vrše svoje svećeništvo sudjelovanjem u Kristovu svećeničkom, proročkom i kraljevskom poslanju. Vjernici su po sakramentima krštenja i potvrde „posvećeni da budu (...) sveto svećenstvo“.

Ministerijalno ili hijerarhijsko svećeništvo biskupa i prezbitera i opće svećeništvo svih vjernika, iako „ijedno i drugo, svako na svoj način, imaju dio u Kristovu svećeništvu“, ipak se između sebe bitno razlikuju, iako su „u međusobnom odnosu“. U kojem smislu? Dok se opće svećeništvo

vjernika ostvaruje kroz razvijanje krsne milosti, život vjere, nade i ljubavi, život po Duhu, ministerijalno je svećeništvo u službi općega svećeništva, i u vezi je s razvijanjem krsne milosti svih kršćana. Ono je jedno od sredstava kojima Krist nastavlja izgrađivati i voditi svoju Crkvu. To je razlog da se ono prenosi posebnim sakramentom, sakramentom Reda.

U osobi Krista - glave

U crkvenoj službi zaređenog službenika sam Krist je nazočan svojoj Crkvi kao Glava svoga tijela, Pastir svoga stada, Veliki svećenik otkupiteljske žrtve, Učitelj Istine. To Crkva izražava kad kaže da svećenik snagom sakramenta reda djeluje in persona Christi Capitis (u osobi Krista-glave):

Isti je svećenik, Isus Krist, koga zamjenjuje njegov službenik. Ako je ovaj, po svojem svećeničkom posvećenju koje je primio, postao doista sličan vrhovnom svećeniku, ima vlast djelovati snagom samoga Krista kojega predstavlja (virtute ac persona ipsius Christi).²²

Krist je izvor svakog svećeništva: jer svećenik Starog zakona bio je slika Isusa Krista, a svećenik Novog zavjeta djeluje u Kristovoj osobi.

Po službi reda, osobito biskupa i prezbitera, postaje vidljiva nazočnost Krista kao Glave Crkve u zajednici vjernika. Prema lijepoj izreci sv. Ignacija Antiohijskog, biskup je typos tou Patros, živa slika Boga Oca.

Ta Kristova nazočnost u službeniku ne smije se shvatiti tako kao da bi on po njoj bio zaštićen od svih ljudskih slabosti, od

duha gospodovanja, od pogrešaka, čak i od grijeha. Snaga Duha Svetoga ne jamči na isti način za sve čine službenika. Dok je u sakramentalnim činima to jamstvo dano tako da čak ni grijeh službenika ne može zapriječiti učinke milosti, postoje mnogi drugi čini u kojima ljudski biljeg službenika ostavlja tragove koji nisu uvijek znak vjernosti evanđelju i koji prema tome mogu štetiti apostolskoj plodnosti Crkve.

To svećeništvo jest ministerijalno. „A ona dužnost koju je Gospodin povjerio pastirima svoga naroda pravo je služenje“. Potpuno je usmjereno prema Kristu i prema ljudima. Potpuno ovisi o Kristu i o njegovu jedinom svećeništvu i ustanovljeno je na korist ljudima i crkvenoj zajednici. Sakrament reda podjeljuje „svetu vlast“, koja nije drugo doli Kristova vlast. Vršenje te vlasti mora se dakle ravnati prema uzoru Krista koji je iz ljubavi postao posljednji i sluga svima.²⁷ „Gospodin je jasno rekao daje skrb za njegovo stado mjerilo ljubavi prema njemu“.

„... u ime sve crkve“

Ministerijalno svećeništvo nema samo zadaću da zastupa Krista - Glavu Crkve - pred zajednicom vjernika; ono i djeluje u ime čitave Crkve kad upravlja Bogu molitvu Crkve, a osobito kad prinosi euharistijsku žrtvu.

Izraz „u ime sve Crkve“ ne znači da su svećenici izaslanici zajednice. Molitva i prinos Crkve nerazdvojivi su od molitve i prinosa Krista, njezine Glave. To je uvijek Kristova služba u njegovoj Crkvi i po njoj. Cijela Crkva, Tijelo Kristovo, moli i prinosi se „po Kristu, s Kristom i u Kristu“, u jedinstvu Duha Svetoga, Bogu Ocu. Cijelo tijelo, caput et membra (glava i udovi), moli i prinosi se; zato oni koji, u Tijelu, vrše posebnu službu, nazivaju se službenicima ne samo Krista nego i Crkve. Upravo stoga što ministerijalno svećeništvo predstavlja Krista, ono može predstavljati Crkvu.

Katekizam Katoličke crkve, HBK, Zagreb, 2016
br. 1533-1553

<https://www.catholicireland.net/>

Mali vjeronaučni leksikon

Katoličanstvo

Rasprostranjenost

U antičko doba (IV. st.) područje zapadne ili latinske Crkve podudara se s granicama Zapadnoga Rimskog Carstva.

Nakon prodora islama (VII-VIII. st.) zapadna Crkva gubi berberske zemlje (današnji Alžir i Tunis) te veći dio Pirenejskog poluotoka. Ta izgubljena područja nadoknađuje (VII-X. st.) širenjem po germanskim (Engleska, Njemačka, Danska, Skandinavija) i slavenskim zemljama (Poljska, Češka, Moravska, Slovenija, Hrvatska, Bosna).

Nakon reformacije (XVI. st.) gubi znatna područja u srednjoj i sjeverozapadnoj Europi, a gubitak nadoknađuje misionarskim djelovanjem u prekomorskim zemljama (Latinska Amerika, dijelovi crne Afrike i Filipini).

Od XV. do XIX. st. s Katoličkom se Crkvom sjedinilo 18 istočnokršćanskih crkava (istočna i jugoistočna Europa, Bliski istok), sačuvavši svoj obred, liturgijski jezik i crkvenu disciplinu.

Nakon migracija u XIX. i XX. st. znatan broj katolika živi u SAD-u, Kanadi i Australiji.

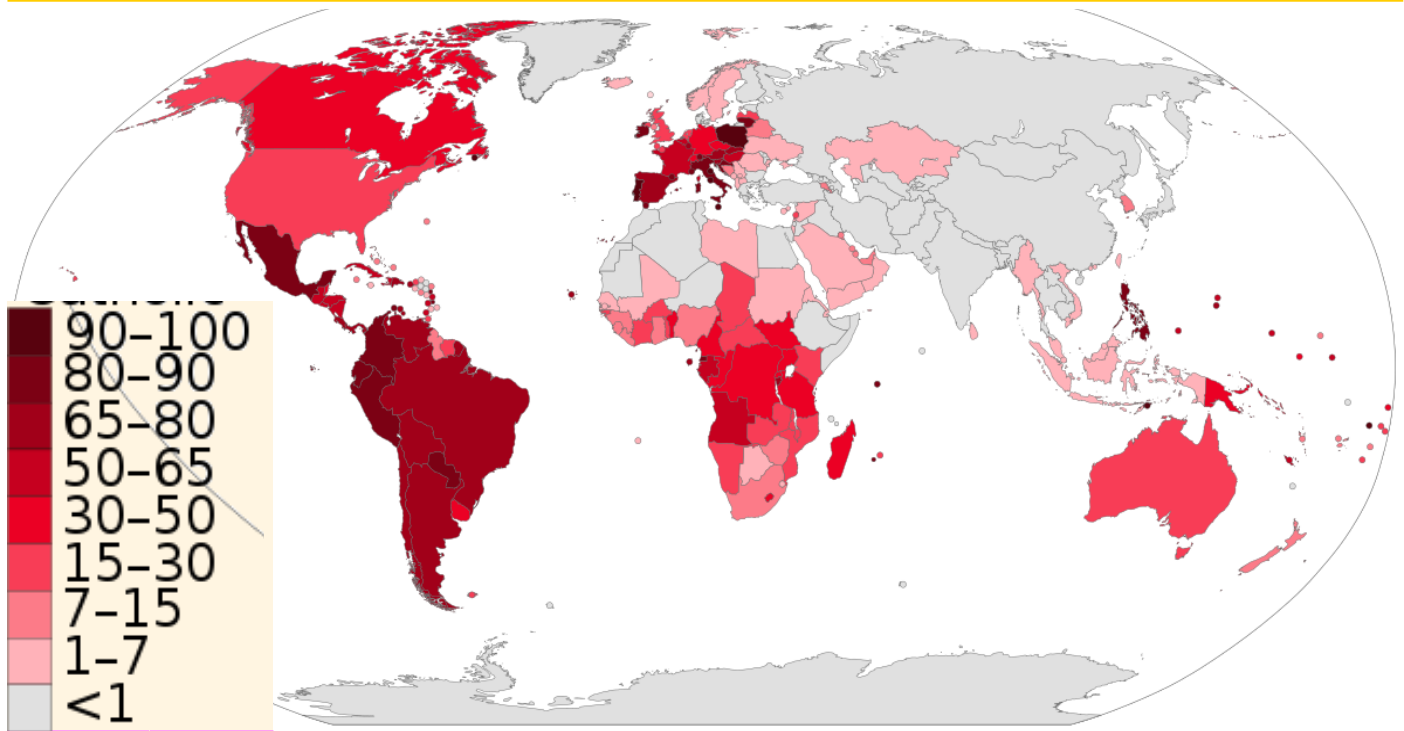
Katolicizam se u prostoru i vremenu susretao s različitim društvenim poredcima, kulturama i civilizacijama, pri čemu mu se nametao problem prilagodbe. Obilježavao je zemlje i narode u kojima se ukorijenio, a i sam njima bio društveno, kulturno i civilizacijski obilježen. Premda je katolicizam nadnacionalan, u tom se smislu može govoriti o katoličkoj kulturi i civilizaciji.

Katolicizam, tj. Katolička crkva je prevladavajuća (u raznim stupnjevima) vjeroispovijed u većini Europe (poglavito južne i srednje), Latinskoj Americi i Filipinima, te velikim dijelovima Sjeverne Amerike, subsaharske Afrike i rubnim područjima istočne Azije.

Broj katolika je sada oko 1,2 milijarda vjernika.

Crkva i država

U katolicizmu je načelno prihvaćen nauk o dvije vlasti, duhovnoj (Crkva) i vremenitoj (država). No u povijesti je dolazilo do napetosti između papa i vladara, Crkve i države. Čas se vladari miješaju u crkvene poslove (borba za investituru, pornokracija, avignonsko sužanjestvo) ili pokazuju cezaropapističke tendencije (galikanizam,

Katolici u svijetu u postotcima, <https://en.wikipedia.org>

jozefinizam), čas pape nastoje biti vrhovni vođe zapadnoga srednjovj. kršćanskog svijeta (Grgur VII., Inocent III., Bonifacije VIII.), pokazujući teokratske tendencije.

U srednjem vijeku katolicizam je službena religija zapadnoga kršćanskog svijeta, a nakon reformacije državna konfesija u katoličkim državama.

Nakon Francuske revolucije (1789.) katolicizam se susreće s laičkim društvom i građanskom liberalnom državom te s problemom svjetonazornog pluralizma i slobode savjesti, a u XX. st. se susreo s totalitarnim državama, koje ga bilo toleriraju i podređuju (fašizam), bilo osuđuju na postupno odumiranje (komunizam).

Na Drugome vatikanskom koncilu (1962.-65.) Katolička je crkva temeljito redefinirala odnos Crkve i države, prihvatila svjetonazorni pluralizam i slobodu savjesti. Prema koncilskom shvaćanju Crkva je odvojena od države, ali ne smije biti isključena iz društva.

Katolička akcija

Katolička akcija, organizacija katoličkih laika nastala radi duhovne obnove i prožimanja javnog i društvenoga života kršćanskim načelima, u suradnji s crkvenom hijerarhijom. Potaknuo ju je papa Pio XI. enciklikom *Ubi arcano Dei* (1922), a organizirana je oko 1930. Djeluje po župama i među pojedinim slojevima i staležima (mladi, žene, odrasli). U pojedinim je zemljama je imala Glavno vijeće (koordinacijski odbor) i Tajništvo pod nadzorom nekoga biskupa. U mnogim zemljama, pa tako i u Hrvata, označavala je novi vjerski zamah u već postojećem katoličkom pokretu.

Vidi: *Opći religijski leksikon*, LZ Miroslav Krleža, Zagreb 2002.

NAŠI POKOJNI

- DAVORIN BRIŠEVAC,**
 PU sisačko - moslavačka, Hrv. Kostajnica, 13. rujna 1991.
- JOSIP JURČEVIĆ,**
 PU sisačko - moslavačka, Hrv. Kostajnica, 13. rujna 1991.
- SLOBODAN LEŠKOVIĆ,**
 PU zagrebačka, Hrvatska Kostajnica, 13. rujna 1992.
- MIRKO KLEPAČ,**
 PU virovitičko - podravska, Čačinci, 14. rujna 1991.
- DARKO LISAK,**
 PU zagrebačka, Petrinja, 14. rujna 1991.
- KRUNO PINJUH,**
 PU osječko - baranjska, Josipovac, 14. rujna 1995.
- KRUNO PINJUH**
 PU osječko - baranjska, Josipovac, 14. rujna 1995.
- GORAN FILAR**
 PU sisačko - moslavačka Kostajnički Majur 15. rujna 1991.
- JOSIP FILAR**
 PU sisačko - moslavačka, Kostajnički Majur, 15. rujna 1991.
- IVICA JELANČIĆ**
 PU brodsko - posavska Dragalić 15. rujna 1991.
- NEDELJKO KLARIĆ**
 PU vukovarsko - srijemska, Vinkovci, 15. rujna 1991.
- TOMO UZELAC**
 PU ličko - senjska, Gospić, 15. rujna 1991.
- MIROSLAV VLAINIĆ**
 PU ličko - senjska, Gospić, 15. rujna 1991.
- MLADEN KATIĆ**
 PU zadarska, Maslenica, 15. rujna 1991.
- IVAN SIROVEC**
 PU karlovačka poginuo 15. rujna 1992.

ANTUN ZAROŽINSKI

PU brodsko - posavska Velebit 15. rujna 1993.

ANTE ŠKOKO

PU splitsko - dalmatinska, Maljkovo, 16. rujna 1991.

BORIS MEDVED

PU sisačko - moslavačka, Petrinja, 16. rujna 1991.

DAMIR NAĐ

PU bjelovarsko - bilogorska, Doljani, 16. rujna 1991.

DARKO BAJTO

PU vukovarsko - srijemska, u službi, Zagreb, 16. rujna 1991.

DRAGUTIN KOVAČEVIĆ

PU sisačko - moslavačka, Doljani, 16. rujna 1991.

GORAN MAGDIĆ

PU virovitičko - podravska, Grubišno Polje, 16. rujna 1991.

GORAN KUVAČ

PU šibensko - kninska, Šibenik, 16. rujna 1991.

JOSIP KARAGIĆ

PU sisačko - moslavačka, Baćin, 16. rujna 1991.

JOSIP PLEŠA

PU bjelovarsko - bilogorska, Doljani, 16. rujna 1991.

MILAN SABLJAK

PU karlovačka, Josipdol, 16. rujna 1991.

MILENKO POLIMAC

PU šibensko - kninska, Šibenik, 16. rujna 1991.

NIKO BILOBRK

PU sisačko - moslavačka, Petrinja, 16. rujna 1991.

NIKOLA PAPAC

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 16. rujna 1991.

NIKOLA KLARIĆ

PU šibensko - kninska, Šibenik, 16. rujna 1991.

PAVO FIČKOVIĆ

PU brodsko - posavska, Gređani, 16. rujna 1991.

STIPA MATOVIĆ

PU osječko - baranjska, Osijek, 16. rujna 1991.

ŠIMO BOŠNJAKOVIĆ

PU brodsko - posavska, Čovac, 16. rujna 1991.

TOMISLAV JURČEVIĆ

PU sisačko - moslavačka, Petrinja, 16. rujna 1991.

VLATKO BILOBRK

PU sisačko - moslavačka, Petrinja, 16. rujna 1991.

ŽELJKO ADŽIĆ

PU brodsko - posavska, Gređani, 16. rujna 1991.

DARINKO BRITVEC

PU zagrebačka, Petrinja, 16. rujna 1991.

DRAŽEN MUŽIĆ

PU zagrebačka, Petrinja, 16. rujna 1991.

IVICA ŽGELA

PU zagrebačka, Petrinja, 16. rujna 1991.

MARIO OREŠKOVIĆ

PU ličko - senjska, Luka Otočac, 16. rujna 1991.

ANTE DUJIĆ

PU šibensko - kninska, Žitnić, Drniš, 17. rujna 1991.

BOGOSLAV LUKIĆ

PU splitsko - dalmatinska, Maljkovo, 17. rujna 1991.

DAMIR FURDI

PU osječko - baranjska, Osijek, 17. rujna 1991.

GORAN ADRIĆ

PU brodsko - posavska, Vukovar, 17. rujna 1991.

IVAN SREMIĆ

PU sisačko - moslavačka, Šatornja, 17. rujna 1991.

IVICA GRUBAČ

PU splitsko - dalmatinska, Maljkovo, 17. rujna 1991.

JAKOV TOPIĆ

PU splitsko - dalmatinska, Maljkovo, 17. rujna 1991.

KAŽIMIR ABRAMOVIĆ

PU splitsko - dalmatinska, Maljkovo, 17. rujna 1991.

MARINKO KARDUM

PU šibensko - kninska, Šibenik, 17. rujna 1991.

NIKOLA ŽIVKOVIĆ

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 17. rujna 1991.

RATKO BRICO

PU brodsko - posavska, Vukovar, 17. rujna 1991.

ŠIME GRABIĆ

PU šibensko - kninska, Oklaj, 17. rujna 1991.

ZORAN BOČINA

PU splitsko - dalmatinska, Maljkovo, 17. rujna 1991.

IVAN LEPČIĆ

PU koprivničko - križevačka, Daruvar, 17.09.1991.

MATO JOVANOVAČ

PU vukovarsko - srijemska, Lipovac, 18. rujna 1991.

LUKA VRKLJAN

PU ličko - senjska, Lovinac, 18. rujna 1991.

MARIO MACEK

PU zagrebačka, Petrinja, 18. rujna 1991.

TOMISLAV BRKIĆ

PU ličko - senjska, Lovinac, 18. rujna 1991.

KREŠO MIHALJEVIĆ

PU vukovarsko - srijemska, Nuštar, 19. rujna 1991.

ANTUN ZAROŽINSKI

PU brodsko - posavska, Velebit, 19. rujna 1993.

STIPE GILIĆ

PU splitsko - dalmatinska, Mali Lošinj, 19. rujna 1995.

MILAN MIHALJEVIĆ

PU ličko - senjska, Zagreb, 19.09.1991.

POČIVALI U MIRU!

Znak

Mladić je sam sjedio u autobusu i gledao je kroz prozor. Bilo mu je malo više od dvadeset godina i bio je lijep. Momak od oka, kako bi se reklo. Na stanici je ušla neka žena i sjela do njega. Nakon što su razmijenili nekoliko riječi o toplome proljetnom vremenu, mladić reče:

- Bio sam dvije godine u zatvoru. Jutros sam izašao i vraćam se kući.

Iz njega je potekla bujica riječi. Pripovijedao je kako je odrastao u siromašnoj no poštenoj obitelji, kako je svojim kriminalnim djelima sramotio roditelje i nanosio im bol. Dvije godine nije ništa čuo o njima, znao je da su presiromašni da bi platili put i posjetili ga u zatvoru. Kako su bili nepismeni, nije od njih mogao očekivati ni pismo, a ni on nikomu nije pisao.

Tri tjedna prije izlaska iz zatvora pokušao je uspostaviti vezu s ocem i majkom, zatražio je od njih oprost i ispričao se za tolika razočaranja. Kad je pušten na slobodu, ušao je u ovaj autobus koji će ga provesti pored kuće i vrta gdje je odrastao i gdje se nada da i sada stanuju njegovi roditelji.

U pismu im je napisao da na jabuku ispred kuće svežu komad bijeloga platna koji će on iz autobusa vidjeti i tako znati da su mu oprostili i da ga primaju. Ako ne bude znaka, on će produžiti autobusom do drugoga grada i tako zauvijek otići iz njihova života.

Što se autobus više približavao mladićevo domu, on je bivao nemirniji, jer se plašio da na granama stare jabuke neće vidjeti bijeloga znaka. Nakon što je saslušala priču, žena predloži da se zamijene za mjesta:

- Ja ću umjesto Vas gledati kroz prozor.

Autobus je bio sasvim blizu i žena opazi stablo.

- Pogledaj, pogledaj! - reče ganuta do suza. - Cijelu su jabuku okitili bijelim vrpčama.

Kad ubijamo, slični smo zvijerima.

Kad osuđujemo, slični smo ljudima.

Kad praštamo, slični smo Bogu.